

Protokół

z kontroli przeprowadzonej w 2025 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Świętochłowicach

przez Zespół Kontrolny

Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Świętochłowicach

Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:

- § 1 ust. 4 Zasad i trybu działania Komisji Rewizyjnej stanowiących Załącznik Nr 3 do Załącznika Nr 1 Uchwały Nr L/389/21 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie Statutu Miasta Świętochłowice (Dz. Urz. Woj. Ślą. 2021 r. poz. 7882 z późn. zm),
- Plan pracy Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Świętochłowicach na rok 2025, określony w Załączniku Nr 1 do Uchwały Nr XI/85/25 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 13 lutego 2025 r. w sprawie przyjęcia planów pracy komisji stałych Rady Miejskiej w Świętochłowicach na 2025 rok.
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49),

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Świętochłowicach
ul. Katowicka 35
41-600 Świętochłowice.

2. Zespół Kontrolny Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Świętochłowicach w składzie:

Alina Bodynek - Przewodnicząca Zespołu,
Aleksandra Błaut - Członek Zespołu,
Mariusz Kubas - Członek Zespołu.

3. Przedmiot i zakres kontroli:

Kontrola Ośrodka Pomocy Społecznej w Świętochłowicach w zakresie realizacji zadań związanych z pieczą zastępczą za lata 2023 – 2024.

4. Miejsce i czas kontroli:

Kontrolę rozpoczęto w dniu 24 marca 2025 r., a zakończono w dniu 26 czerwca 2025 r.
W trakcie kontroli Zespół Kontrolny odbył 5 posiedzeń w dniach: 31.03.2025 r., 12.05.2025 r., 22.05.2025 r., 02.06.2025 r., 26.06.2025 r.

5. Opis ustaleń faktycznych:

W ramach kontroli:

- 1) Omówiono strukturę organizacyjną OPS w zakresie realizacji zadań związanych z pieczą zastępczą i niedobory kadrowe w tym zakresie – zadanie realizuje 15 etatów.
- 2) Omówiono problemy OPS w zakresie realizacji zadań w kontrolowanym obszarze:
 - problemy związane z umieszczeniem dziecka w placówce – brak miejsc,
 - problemy związane z usamodzielnianymi wychowankami – niska wysokość środków finansowych jakie mogą otrzymać wychowankowie w ramach ustawowych świadczeń,

- planowane zamknięcie Rodzinnego Domu Dziecka w Świętochłowicach w związku z przejściem na emeryturę dyrektora placówki,
- obciążanie odpłatnością za pobyt dziecka w placówce jego rodziców.

3) Dokonano analizy wydatków w badanym obszarze – szczegółowy opis w tym zakresie umieszczono w Załączniku nr 1 do niniejszego protokołu.

4) Dokonano analizy wydatków przeznaczonych na pomoc pieniężną i rzeczową dla wychowanków pieczy zastępczej. Poddano analizie wysokość świadczeń przyznanych w latach 2023-2024 – wykaz stanowi Załącznik do Protokołu z czynności kontrolnych przeprowadzonych przez Zespół Kontrolny w dniu 12 maja 2025 r.

5) Dokonano analizy danych zebranych na temat rodzin korzystających z systemu pieczy zastępczej:

L.p.		Rok 2023	Rok 2024
1.	łączna liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy OPS w przewyższeniu trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.	83	73
W tym:			
1.a	Liczba rodzin korzystających z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.	49	47
1.b	Liczba rodzin korzystających z terapii i mediacji.	34	26
1.c	Liczba rodzin korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych.	0 PDIR / 221 Dział Świadczeń	0 PDIR / 249 Dział Świadczeń
1.d	Liczba rodzin korzystających z pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego.	Ośrodek nie prowadzi szczegółowych statystyk dotyczących liczby rodzin korzystających z porad prawnych. Zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze są jednak regularnie informowane o dostępnej pomocy prawnej oraz możliwościach skorzystania z konsultacji w tym zakresie. Informacje te są przekazywane podczas bezpośrednich kontaktów z pracownikami Ośrodka, w trakcie spotkań, szkoleń oraz poprzez materiały informacyjne udostępniane w placówce i na jej stronie internetowej. Celem takiego działania jest zapewnienie wszystkim rodzinom równego dostępu do wsparcia prawnego, szczególnie w sytuacjach wymagających znajomości przepisów dotyczących opieki nad dziećmi, adopcji, praw i obowiązków opiekunów oraz innych kwestii prawnych związanych z funkcjonowaniem rodzin.	
1.e	Liczba rodzin korzystających z organizowanych spotkań w ramach	Nie było takich spotkań	Od czerwca 2024 roku, wychodząc naprzeciw potrzebom rodzin zastępczych, wprowadzono

	grup wsparcia bądź grup samopomocowych.		regularne spotkania rodziców zastępczych z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej. Spotkania te stanowią przestrzeń do omówienia istotnych tematów, wymiany doświadczeń oraz uzyskania wsparcia i porad w codziennych wyzwaniach związanych z opieką nad dziećmi. W 2024 z takich spotkań skorzystało 25 rodzin zastępczych spokrewnionych, zawodowych, niezawodowych.
2.	łączna liczba dzieci korzystających z systemu pieczy zastępczej.	280	290
W tym:			
2.a	Rodzinnej	134	148
2.b	Instytucjonalnej	146	142
3.	Liczba dzieci oczekujących na umieszczenie w placówce, w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej.	4 (na dzień 31.12.2023r.)	10 (na dzień 31.12.2024r.)
4.	łączna liczba osób usamodzielnianych, którym przyznano pomoc na:	49 (jedna osoba może korzystać z różnych form pomocy)	41 (jedna osoba może korzystać z różnych form pomocy)
4.a	Kontynuowanie nauki	29	25
4.b	Usamodzielnienie	21	14
4.c	Zagospodarowanie.	12	6

6. Wnioski:

Największym problemem systemu pieczy zastępczej jest brak wystarczającej liczby miejsc w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jak wskazał OPS, na dzień 31.12.2024 r. dziesięcioro dzieci oczekiwało na miejsce w placówce instytucjonalnej pieczy zastępczej. Brak możliwości natychmiastowego zaspokojenia wszystkich potrzeb w tym zakresie powoduje destabilizację środowiska dziecka, które oczekuje na umieszczenie w placówce.

Zgodnie z art. 193 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzice dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia odpłatności za jego pobyt. Opłata ta jest ustalana na podstawie kosztów utrzymania dziecka w danej formie pieczy zastępczej. Ustawa nakłada obowiązek prowadzenia postępowań administracyjnych w tym zakresie.

Zgodnie z Ustawą, wychowankom przydzielana jest pomoc materialna, która obejmuje wsparcie finansowe i rzeczowe. Celem udzielanych świadczeń jest ułatwienie wychowankom samodzielnego życia po opuszczeniu placówki. Wsparcie dotyczy wypłaty środków na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki oraz na zagospodarowanie.

7. Zalecenia pokontrolne:

- 1) W roku 2023 i 2024 nie wydano ani jednej decyzji w sprawie odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W związku z powyższym zaleca się: ustalać opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, do których wnoszenia zobowiązani są rodzice.

- 2) Na podstawie przeprowadzonej wyrywkowo kontroli kwot świadczeń pieniężnych przyznanych wychowankom, stwierdzono różnice pomiędzy przyznaną kwotą świadczenia, a kwotą podaną w uzasadnieniu decyzji. Nieprawidłowości dotyczyły decyzji o numerach:

453/KN/71/2024 z dnia 18.12.2024 r.

453/KN/6/2023 z dnia 03.03.2023 r.

Jak poinformował OPS w piśmie z dnia 04.06.2025 r. różnice w kwotach wynikają z omyłek.

W związku z powyższym, zaleca się wzmocnić nadzór nad pracownikami przygotowującymi decyzje o przyznaniu świadczeń pieniężnych w kontrolowanym zakresie.

8. Podpisy członków Zespołu Kontrolnego:

Alina Bodynek – Przewodnicząca Zespołu.....

Aleksandra Błaut – Członek Zespołu.....

Mariusz Kubas – Członek Zespołu.....

9. Podpis osoby reprezentującej kontrolowaną jednostkę:

Monika Szpoczek – Dyrektor OPS.....

14. 08. 2025

Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Świątoblińskich
Monika Szpoczek

10. Załączniki:

Załącznik nr 1 – Analiza wydatków dotyczących pieczy zastępczej 2023-2024.

Protokół sporządzono w dniu 10 lipca 2025 r. w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowana jednostka.